گزارش

ابهام در نحوه برخورد مجلس با وزارت کشور در ماجرای مینو خالقی

● **شرق:** ماجـرای اختلاف وزارت کشور و شورای نگهبان بـر سـر تأییـد اعتبارنامه مینـو خالقی همچنان ادامه دارد. پـس از آنکه علی مطهری اعـلام کـرد قصـد دارد در صورت صادرنشـدن اعتبارنامه منتخب سوم اصفهان، طرح استیضاح وزیر کشـور را به جریان بیندازد، وزارت کشـور نیز اعلام کـرد خود مطهری در جریـان پیگیری‌های این وزارتخانه برای حل مشکل قرار دارد. مطهری البته بـا تأیید اینکـه در جریان اقدامـات وزارت کشـور قـرار دارد، هدف خود از طرح اسـتیضاح را بالابـردن هزینه این‌گونه اقدامـات بیان کرده و گفته بود باید بدانند حذف یک کاندیدای منتخب، بدون هزینه نیسـت. در ادامه این ماجرا هم، روز گذشته محمدحسین مقیمی، معاون سیاسی وزیر کشور و رئیس ستاد انتخابات کشور، درباره آخرین آمار اعتبارنامه صادرشـده توسط فرمانداری‌های سراسر کشور به «ایسنا» گفت: «تاکنون اعتبارنامه ۲۲۱ منتخب صادر شده ولی هنوز اعتبارنامه مینو خالقی، منتخب سوم مردم اصفهان، صادر نشده اسـت که دراین‌باره به‌زودی دفتر حقوقی وزارت کشـور توضیحاتی ارائه می‌کنـد». وعده مقیمی برای ارائه توضیح توسـط وزارت کشور را می‌توان به معنای بی‌نتیجه‌بودن تلاش‌ها و رایزنی‌ها برای متقاعدکردن شورای نگهبان دانست. این در حالی است که غلامعلی جعفرزاده‌ایمن‌آبادی، نماینده رشـت هم به «ایلنا» گفته است: «در صورتی که وزارت کشـور درخصوص پرونـده منتخب مردم اصفهان اظهارنظر نکند و موضوع را به بررسـی اعتبارنامه‌هـا موکـول نکنـد، وی را اسـتیضاح خواهیـم کرد». امـا این نظـر همـه نمایندگان مجلـس نیسـت و اسـماعیل جلیلـی، نماینده مسجدسلیمان، دراین‌باره به «شرق» می‌گوید: «با توجه به فرصت یک‌ماهه باقی‌مانده تا پایان عمر مجلس نهم، طرح اسـتیضاح عمـلا امکان‌پذیر نیسـت و مطرح‌شـدن این موضـوع صرفا جنبه تبلیغاتی دارد». جلیلی با تأکید بر اینکه از وزارت کشور انتظار داریم از فرایند انتخابات صیانت کند و اگر در جایی از مراحـل اجرای انتخابات، قانون رعایت نشـده، وظیفه خـود را انجام دهد، افزود: «با وجود این، خیلی بعید اسـت که بتوان با ابزار اسـتیضاح وزیر در مدت کم باقی‌مانده از مجلس نهم، مشـکلی را حل کرد، چون قطعا چنین طرح استیضاحی به انجام نمی‌رسد».

ابـوذر ندیمی، نماینده لاهیجان، هم دراین‌باره به «شرق» می‌گوید: «وظیفه وزارت کشور در فرایند انتخابات تنها در حوزه اجراست و اگر در این حوزه تخلفی صـورت بگیرد، می‌توان وزیـر را مؤاخذه کرد. امـا در حوزه نظارت، وزارت کشـور اختیاری ندارد و درباره اصفهان، اشـکالی در صندوق‌ها و آرا و فرایند برگزاری وجود نداشـته که بتوان وزیر را اسـتیضاح کرد». او درباره توسـعه‌یافتن حیطه نظارت شـورای نگهبـان به بعـد از انتخابات نیز می‌گوید: «دراین‌بـاره بین حقوق‌دانان اختلاف‌نظر وجود دارد. از نظر شورای نگهبان، این شورا چنین اختیاری دارد و از نظر وزارت کشـور و بسـیاری از حقوق‌دانان، بعـد از انجام انتخابـات و تأیید آن، ابهامـات مربوط بـه صلاحیت منتخبـان باید در جلسـه بررسـی اعتبارنامه‌ها برطرف شـود. اما شـورای نگهبان که مرجع تفسـیر قانون اساسی کشور است، در اینجا تفسیر خود از قانون انتخابات را این‌گونه بیان کرده که نظارت شورا می‌تواند بعد از انتخاب‌شدن افراد هم اعمال شود. این در حالی اسـت که مرجع تفسـیر قوانین عادی در کشـور، مجلس شورای اسـلامی اسـت و اگر نمایندگان مجلـس بخواهنـد به ایـن موضـوع ورود کنند، سازوکار قانونی این کار مشخص است و با طی این سازوکار می‌شود قانون را به گونه‌ای تفسیر کرد که تکلیف مشـخص باشـد». ندیمی با تأکید بر اینکه وزیر در حیطه تفسـیر قوانین هـم اختیاری ندارد، افـزود: «درحال‌حاضـر طرح استفسـاریه‌ای هم توسـط نمایندگان ارائه نشده که مجلس بخواهد تفسیر این قانون را در دستور کار قرار دهد».

در کنار ایـن اعلام نظر نمایندگان مجلس نهم و درحالی‌کـه مطهری و جعفـرزاده به عنوان دو نماینده راه‌یافته به مجلس دهم بر استیضاح وزیر اصـرار دارند و حتی مطهـری از احتمال پیگیری این استیضاح در مجلس دهم خبر داده، علیرضا رحیمی از منتخبان مردم تهران در مجلس دهم، در گفت‌وگو با ایسـکانیوز گفتـه: «آقای مطهری گفتند مجلس دهم باید اسـتیضاح کند. تعهدی ندادند کـه ما اسـتیضاح می‌کنیم یعنی مسـیر برخورد این مسـیر است». او البته درباره موضوع مینو خالقـی با تأکید بر نظر وزارت کشـور، اعلام کـرده: «وزارت کشـور موضع‌گیـری‌اش را انجام داده و گفته برداشـت مـا مغایر با نظر شـورای نگهبان است؛ اینکه اعتبارنامه صادر کنند یا نه، به تصمیم‌گیری وزارت کشور مربوط است و همچنان در ابهام است».

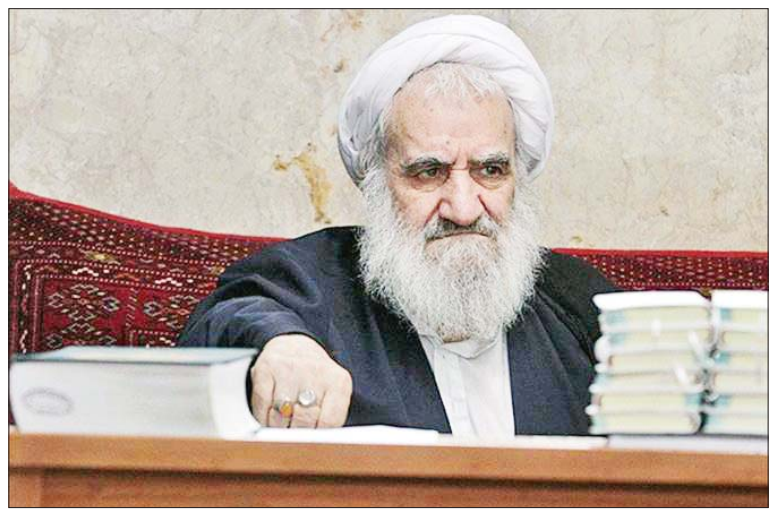

نگاهی به زندگی آیت‌الله رضوانی در گفت‌وگو با فرزندش

از خمین تا نجف با امام (ره)

علی شاملو

آیت‌الله غلامرضا رضوانی‌خمینی از نخسـتین فقهایی بود که در یک اسـفند ۱۳۵۸ با حکـم امام خمینی (ره) به عضویت اولین دوره شـورای نگهبان درآمد و بعد از اتمام عضویت شـورای نگهبان در زمـان امام، رئیس دیوان عدالت اداری شد. آیت‌الله رضوانی مجددا در سال ۱۳۶۸ با حکم مقام معظم رهبری به‌عنوان عضو فقهای شورای نگهبان منصوب و تا پایان عمر عضو این شورا بود. اعتماد و اطمینان رهبر کبیر انقلاب به آیت‌الله رضوانی به حدی بود که با معرفی ایشان برای بسیاری از علما و بزرگواران اجازات شرعی صادر می‌کردند و به همراه سه نفر از علمای دیگر در سـال‌های پیش از انقلاب به‌عنوان وصی امام (ره) معین شـدند. به مناسبت سـومین سالگرد درگذشت آیت‌الله رضوانی با فرزند ایشـان علیرضا رضوانی درباره دوره اقامت ایشـان همراه با امام در نجف و عضویت در شورای نگهبان و فعالیت‌های بعد از انقلاب آن مرحوم گفت‌وگویی انجام دادیم.

وضعیت خانوادگی آیت‌الله رضوانی چگونه بود و کجا متولد شد؟

پدر در سال ۱۳۰۹ در شهرستان خمین متولد شدند که در آن زمـان از توابع گلپایگان در اسـتان اصفهان بـود. پدربزرگـم روحانـی نبودند؛ اما سـلک روحانی داشـتند و معلم قرآن شـهر بودند و اغلب آقایانی که اکنون هسـتند، می‌گویند که قرآن را نـزد پدربزرگ من که محمدکریم نام داشـت، آموختند. ایشان کاروانسرا داشـتند. در خمین منزل پدربزرگ مادری‌ام، سـه خانه با منزل امام خمینی(ره) فاصله داشت و فاصله خانه پدری‌ام با منزل امام خمینی پنج خانه بود.

پدرتان در چه سـنی تحصیلات حوزوی را آغاز می‌کند؟

پدرم در هفت‌سـالگی به مدرسـه مـی‌رود؛ یعنی از سـال ۱۳۱۶ تا سـال ۱۳۲۷ در مدرسـه تحصیل کرد کـه در سـال ۱۳۲۵ به قم بـرای آغـاز درس طلبگی می‌رونـد. آن موقع هنوز ازدواج نکرده بودند و با آقای جلالی‌خمینـی که بعدها امام‌جمعـه موقت خمین و عضو جامعه روحانیت مبارز شرق تهران که هم‌اکنون در قید حیات هسـتند و حـوزه علمیه دارند، هم‌حجره و همـدرس بودند. پدرم پس از چند سـال تحصیلات حوزوی در قم در سال ۱۳۳۲ برای ادامه تحصیلات به حوزه علمیه نجف مهاجرت می‌کنند؛ زیرا حوزه علمیه نجف آن‌موقع معتبرتر از قم بود و اسـتادان بزرگی در آن حوزه درس خوانده و درس می‌دادند.

چه زمانی آیـت‌الله رضوانی با امام خمینی(ره) آشنا شدند؟

ایشـان از خمین با حضرت امام آشـنا بودند. چند بـاری در قم نیز ایشـان را دیده بودند. پـدرم در حوزه علمیه قم با آقایان جلالی‌خمینی و مسعودی‌خمینی، هم‌حجره و از شـاگردان آیت‌الله بروجردی بوده‌اند؛ به همین علت نیز امام خمینی را می‌شناختند.

شما اولین‌بار کی امام خمینی(ره) را دیدید؟

بیـن نجف و کربلا سـه کاروانسـرای شاه‌عباسـی وجود دارد که هرکدام اسـمی دارد. اولین کاروانسرای شاه‌عباسـی خانه ربع نام دارد و دومی خانه نصف نام دارد و سـومی خانه نخیله نام دارد. من به یاد دارم که در خانـه نصف پدرم مقدار زیادی نوشـابه خرید تا به دلیل گرمی هـوا بین جمعیت توزیع کند و همه منتظر ورود امام بودیم تا امام خمینی(ره) با ماشـین از ترکیه بـه عراق آمدند و سـپس همگـی ما به همـراه امام خمینـی به نجف آمدیم. در آن موقـع پدر از قبل خبر داشتند که امام خمینی به نجف می‌آیند؛ زیرا از آبادان گروهی به بصره می‌آمدند و از آنجا به نجف می‌آمدند و خبرها را به پدرم می‌دادند؛ به این دلیل کارهایی برای استقبال از امام تدارک دیده شده بود. من آن زمان شش سال داشتم.

خاطراتـی از نجـف در دوران تبعیـد امـام خمینی(ره) دارید؟

بلـه، امام خمینـی صبح‌ها در مسـجد ترک‌ها در نجـف درس می‌داد، ظهر هم در همان مسـجد نماز جماعـت برگزار می‌کردند، شـب‌ها هم در مدرسـه بروجردی نماز جماعت برگزار می‌کردند و بعد از نماز مغرب و عشا به منزل برمی‌گشتند و حدود یک ساعت در بیرونی می‌نشسـتند تا اگـر ارباب‌رجوع کاری دارد، بتواند مراجعه کند و بپرسـد، مگر اینکه وقت ملاقات اندرونـی می‌خواسـتند، در این صورت پـدرم در یک کاغذ کوچک به امام خمینی(ره) می‌نوشتند که فلان شـخص تقاضای ملاقات دارد، امام هم در یک کلمه موافقم و یا مخالفم پاسـخ می‌داد. من حکومت‌های عبدالکریم قاسـم، حسـن البکر و صـدام را در عراق دیـده‌ام و همین‌طور نظام شاهنشـاهی در ایران را و در آن سـال‌ها به یاد دارم که قبـل از اخراج ایرانی‌ها صـدام در دورانـی که معاون بود، چند بار خواسـت برای دیدار با امام خمینی وقت ملاقات بگیرد که امام نپذیرفـت. امام تنها به یک نفر وقـت ملاقات داد که رضا علی نام داشـت و معاون صـدام بود و مادرش ایرانی بود و از لحاظ سیاسـی خیلـی معتدل بود که امام به خاطر اخراج ایرانی‌ها برخورد تندی با آنها کرد و دیگر متوقف شـد و دیگر ایرانی‌ها را بیرون نکردند. زمانی که آیت‌الله سیدمحسـن حکیم فوت کرده بود، مرجع اعلـم پس از آیت‌الله بروجردی آیت‌الله حکیم بود. پدرم از آنجا که در لبنان عکس‌های خوبی چاپ می‌کردند، سـفارش داده بود بـرای اعلمیت امام در لبنان عکس چاپ کنند که این کار هم‌زمان با اعلمیت آقای خویـی بود. امام همیشـه از در بیرونی به حرم می‌رفـت، نه از در اندرونی. یک روز که می‌خواسـتند به حرم بروند، می‌بینند بسـته‌هایی در گوشـه حیاط بیرونی گذاشته شده، می‌پرسند آقای رضوانی اینها چه هسـتند و پدر جواب می‌دهند اینها عکس‌های شـما هستند و می‌خواهیم برای اعلمیت شما پخش کنیم. امام گفتند «مشتی حسـین» اینها را به اندرونی ببرید و عکس‌هـا را به اندرونی بردنـد و اجازه پخش آن را ندادند. مشـتی حسین خدیور خادم امام بود. جالب‌تر اینکـه مقلدین امام می‌آمدند رسـاله بگیرند و برخی می‌گفتند رساله را مجانی بدهید؛ اما امام می‌گفتند نه پول رساله را از آنها بگیرید؛ زیرا کسی که پول بدهد آن را می‌خواند؛ اما کسـی که پول ندهد اصلا به آن نگاه نمی‌کند. یادم می‌آید امام آش رشـته خیلی دوسـت داشت و یک بار که مادرم آش رشته درست کرده بود به من داد تا برای امام ببرم و فکر می‌کردم اگر در بزنم یا آقای خدیور یا صغرا خانم برای گرفتن ظرفش بیایند امـا وقتی در را زدم و در باز شـد امام با لباس سـاده خـود در را باز کرد و من سـلام دادم و ایشـان جواب دادند و کاسـه آش را گرفتنـد و رفتند و من به مادرم گفتم کـه خود امام آمد و کاسـه آش را گرفت؛ روی این اصل وقتی خود امام چیزی از دسـت من می‌گیرد پس معلوم اسـت خیلی به من اطمینان دارد و روی این اصـل من هیچ‌وقت بـه ایشـان دروغ نمی‌گویم حتـی اگر به ضررم باشـد. خاطره دیگـرم مربوط به یک سـال قبل از انقلاب است که من و حسین خمینی می‌خواستیم به ایران بیاییم. ۱۸ سالمان هم شده بود و اگر می‌آمدیم ما را برای سـربازی نگه می‌داشـتند؛ بنابراین هـر دو خانواده یعنی خانـواده ما و خانواده حاج‌آقا مصطفی به این نتیجه رسیدند که اسم من در پاسپورت مادرم بخورد و اسم حسین هم در پاسپورت مادرش بخورد تا فکر کنند که ۱۸ سالمان نشده و برای سـربازی ما را نگه ندارند. آن موقع زمینی به خانقین می‌رفتیم و از آنجا به مرز خسروی می‌رفتیم که آقای خدیور هم با خانواده همراه ما بود و هر جا در گمرک می‌رفتیم از ایشان می‌پرسیدند حال امام چطور است؛ پرسیدیم جریان چیسـت، دیدیم و فهمیدیم چون در پاسـپورتش نوشـته شـده خادم مخصوص آیت‌الله خمینی همه سـراغ امام را از او می‌گیرند. در بازگشت آقای خدیور یک‌سـری سوغات برای امام آورده بود از مشهد خربزه مشهدی و از اکبرمشتی بستنی که بستنی را در یونولیت نگهداری می‌کرد و خربزه را در ورق‌های باریک‌باریـک پیچیده بـود و در یخدان‌هـای قدیمی نگهداری کرد و برای امام آورد. در این سـفر پدرانمان به دلایل سیاسـی همراه مـا نبودند چون پدرم را قبل از امـام ممنوع‌الخروج کرده بودند و اگر می‌آمد حکم دسـتگیری ایشان به سـاواک آبادان هم رسیده بود و حتی یک سـفر که خواسـتند به ایران بیایند دوستانی که در آبادان داشتند به پدرم خبر دادند که ساواک در تعقیب شماست و حکم دسـتگیری‌اش را هم دارند اگر فامیل‌های ما در آبادان نبودند پدرم دسـتگیر شده بود؛ بنابراین پدرم به نجف برگشت. از آن موقع به بعد ما به‌تنهایـی به ایران می‌آمدیم. مش‌حسـین خدیور بعد از انقلاب به ایران آمد و در بیت آیت‌الله پسندیده حضور داشـت و سه سـال پس از ارتحال امام فوت کرد. حتی سیدمرتضی افغانی که در نجف خرید لوازم خانه امام را انجام می‌داد در جماران هم به کار خود ادامه داد و امام را رها نکرد.

علت اینکـه بعد از رفتن امـام (ره) حاج‌آقا در نجف ماندند، چه بود؟

علتـش خواسـت خـود امـام بـود. امـام وقتی می‌خواسـت بـه کویت بـرود مانده بـود خانه‌اش را تحویل چه کسـی بدهد. در تابسـتان سال ۵۸ خانواده حاج‌آقا برای تعطیلات تابسـتانی به ایـران آمدند که بعـد از تعطیلات به عراق بازگردند، صدام فهمیده بود که شـهریه امام بین طلبه‌های نجف پخش شده بدون اینکه خود امام باشـد و روی این حسـاس شد و پدرم را کـه در نجف مانده بود دسـتگیر و زندانی کردند. ما به پـدر زنگ زدیم اما جواب ندادنـد و بعد چند نفر از طلبه‌های افغانستانی به ما خبر دادند که پدرم دستگیر شـده اسـت. ما هم در قم خدمت امـام رفتیم و امام فرمودند نگران نباشـید و به آقای رضوانی بگویید بعد از آزادی، زمینی به ایران نیایند. ۴۸ ساعت بعد پدرم را آزاد کرده بودند و فشـار آورده که زمینی به طرف ایران حرکت کند. ما به حاج‌آقـا زنگ زدیم و گفتیم که امام گفتـه زمینی نیاید، بنابراین پدرم به بغداد رفت و در آن زمان آقای دعایی سفیر ایران در بغداد بود و هماهنگی کرد و در کابین خلبان برای حاج‌آقا، جا درست کردند و حاج‌آقا با هواپیما به ایران بازگشت.

علـت انتخاب آیـت‌الله رضوانی در شـورای نگهبان چه بود؟

قبل از تصویب قانون اساسی بحث شورای نگهبان و بحث فقاهتی آن در منـزل امام مطرح بود و یک بار حسـین خمینی به من گفت با امـام دراین‌زمینه بحث داشـتیم و من ناخودآگاه روی ارادتی که به پدر شـما داشـتم (زیرا حسـین خمینی بـه همراه آقای شـیخ محمدحسین احمدی‌شاهرودی که الان عضو خبرگان رهبری خوزسـتان و رئیس شـعبه ۶ دیوان‌عالی کشور اسـت، از شـاگردان پدرم در نجف بودنـد) و روی این علاقه ناخودآگاه ایشـان اسـم حاج‌آقا را برده بودند و دیدند امام لبخند زده و با این لبخند امام فهمیده بودند که حتما یکی از فقها حضرت آیت‌الله رضوانی اسـت؛ بنابراین در اسـفند ۵۸ به عنوان یکی از فقهای شورای نگهبان انتخاب شـدند که بعد از سه سال به قید قرعه از شـورا بیرون آمدند و امام چون بـه پدرم علاقه‌مند بودند بنا به پیشـنهاد آیت‌الله موسوی‌اردبیلی مرحوم پدر را به سمت ریاسـت دیوان عدالت اداری منصوب کردند و بعد از یک سال پدرم از دیوان عدالت استعفا و نماینده امام در بازار شدند.

خاطراتی از اقدامات پدرتان در شورای نگهبان دارید؟

آقای سـیدمصطفی ذوالقدر در این دوره در میناب رأی آورد و دختـرش سیده‌فاطمه‌السـادات ذوالقـدر در تهران رأی آورد. ایشـان کسـی بود که همیشـه رد صلاحیت می‌شـد و کسـی کـه صلاحیت ایشـان را می‌گرفـت آیـت‌الله رضوانی بود یا آقای حاج رسـول جماعتی نماینده فومن که رأی صلاحیت ایشان را پدرم داد و یا حسـن کامران و خانمش نیره اخوان بی‌طرف نمایندگان اصفهان... حاج‌آقا پدرم به ایشان کمک کرد.

مواردی بود کـه حاج‌آقا معتقد باشـند در رد صلاحیت فردی بی‌انصافی یا به کسی اجحاف شده است؟

بله مواردی بوده که حاج‌آقا، آقای جنتی را متقاعد می‌کرده اما دیگر کسانی مانند آقایی که بعدها وزیر در دولت آقای احمدی‌نژاد شـدند، نمی‌گذاشتند. حاج‌آقا می‌گفتند صد رحمت به ماها! این کت‌وشلواری‌ها بدتر هسـتند. در فومن حاج رسـول جماعتی را رد کردند و اگر بخواهیم بحث آبرو را بگوییم اگر مسـلمانی برای آبروی مسلمانی ارزش قائل نشود خدا هم برای آبروی او ارزش قائل نمی‌شـود زیرا ایـن مقامات دنیوی تمام می‌شـود. سـال ۷۰ انتخابات در ماه رمضان بود. از در شـورا داشـتم بیرون می‌آمدم که سـیدی که اطراف کرمانشـاه به نام آقـای الهی- که روحانـی هم بود- کاندیدا شـده بود و صلاحیت وی رد شـده بود، آمد و گفت مردم در کرمانشـاه می‌آینـد و از خانه من قند و چای تبرک می‌برند و اینکه من رد صلاحیت شـده‌ام با اعتقادات مردم بازی می‌شـود که من به شورا برگشتم و مسـئله ایشـان را با پدرم در میان گذاشتم و کارشان حل شـد. ایشـان می‌خواسـت گرهی از کار مردم باز کنـد. حاج‌آقا می‌گفت و اعتقاد داشـت که با بودن او در شـورای نگهبان ممکن است یک مظلوم به حقش برسد و واقعا به همه کمک می‌کرد.

نظر پدرتان درباره رد صلاحیت مرحوم زواره‌ای که خود ایشـان زمانـی عضو حقوق‌دان شـورای نگهبان بودند، چه بود؟

اتفاقـا من از پدرم پرسـیدم و علـت رد صلاحیت مرحوم زواره‌ای مربوط به زمانی بود که ایشـان رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بود و گفته می‌شد در زمان ایشان مقداری زمین جابه‌جا شده بود.

رابطه آقای جنتی با حاج‌آقا چطور بود؟

رابطه ایشان با آقای جنتی عالی بود و وقتی منطق و دلیل و برهان بـود، آقای جنتی حرف‌های حاج‌آقا را می‌پذیرفت و اینکـه می‌گویند تصمیم‌گیرنده آخر آقای جنتی است، درسـت نیست؛ زیرا با توجه به اینکه دبیر شـورا است و احترامی که برای وی قائل هستند برخی نگاه می‌کنند که ایشـان چه می‌کنند و بقیه هم همان کار را انجـام می‌دهند و برخی اوقـات برخی از آقایان رأی خود را به آقای جنتی تفویض می‌کنند که شـدنی است زیرا کارها نمی‌خوابد.

ممکن اسـت رأی آن شخص با رأی آقای جنتی فرق کند؟

در بحث مخالفت اگر اختلاف نظر اسـتدلالی باشد پذیرفته است.

روزنه

هاشمی‌رفسنجانی:

واقفیم آمریکایی‌ها در داخل کشور خود مشکلاتی دارند

● **شرق:** جلسه مجمـع تشـخیص مصلحت نظام دیروز به ریاسـت آیت‌الله اکبر هاشمی‌رفسنجانی و با حضور اعضا در محل این نهاد برگزار شـد. رؤسای قوای مجریه و قضائیه غایبان این جلسـه بودند. به گزارش روابط عمومی مجمع تشـخیص مصلحت نظام در جلسـه دیروز ادامه دسـتور جلسه قبل که کلیـات آن به تصویب رسـیده بود؛ یعنی بررسـی و تدویـن سیاسـت‌های کلـی نظـام قانون‌گذاری، پیگیری شـد و یک بند از این سیاسـت‌ها به تصویب رسـید. رئیس مجمع تشـخیص مصلحت نظام، با اشـاره به مذاکرات فشـرده دکتر ظریـف، وزیر امور خارجه کشورمان، در نیویورک با وزیر خارجه آمریکا، گفـت: ظاهـرا برخی مسـائل و موانع ایجادشـده در مسـیر مبـادلات بانکی و تجاری سیسـتم بانکی اروپـا با ایران حل شـده و آمریکا رسـما اعلام کرده که دیگـر مانع مبادلات تجاری و بانکی کشـورهای اروپایی نخواهد بود و این کشـورها می‌توانند بدون هـراس به مبادلات و تجـارت با ایران اقـدام کنند. هاشمی‌رفسـنجانی تأکید کرد: البته مـا واقفیم که آمریکایی‌ها در داخل کشـور خود مشـکلاتی دارند که باید حل کنند. رئیس مجمع تشـخیص مصلحت نظام، مباحث چهارساعته انجام‌شده در وین را برای فروش آب سنگین ایران به شرکت‌های آمریکایی نیز مفید اعلام کـرد و گفت: اتحادیـه اروپا اعلام کرده اسـت که بانک‌های بزرگ اروپایی از انجام مبادلات تجـاری و مالی با جمهوری اسـلامی ایران حمایت می‌کنند. هاشمی‌رفسنجانی افزود: امیدواریم در این دوره، دست مسـئولان بانکی کشـور برای مبادلات بین‌المللی باز باشـد و دیگر مشکلی برای بانک‌ها و شرکت‌های بزرگ که می‌خواهند با ایران کار کنند، به وجود نیاید. در این جلسه که علاوه بر اکثریت اعضا، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس شـورای اسلامی، معـاون حقوقـی رئیس‌جمهور، رئیس کمیسـیون حقوقی و قضائی دبیرخانـه مجمع و جمعی دیگر از کارشناسـان مربوطه از سازمان‌های مرتبط حضور داشـتند، تدوین سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری در دستورکار قرار گرفت و پس از بحث و بررسی‌های مبسـوط اعضا و مدعوین، ماده زیر به تصویب رسید: توجه به موازین اسـلامی و قانون اساسـی به‌عنوان اصلی‌ترین منشـأ قانون‌گـذاری در تنظیم و تصویب طرح‌ها و لوایح قانونی و مقررات.